

Global Education in Cyprus

Peer Review Policy Summary

Türkçe Nüsha

The European Global Education
Peer Review Process
A GENE Policy Summary

This publication has been produced with the assistance of the European Union. The contents of this publication are the sole responsibility of the editors and can in no way be taken to reflect the views of the European Union.

The European Global Education Peer Review process and the work of GENE is made possible through funding provided by the following GENE participating ministries and agencies

Austrian Development Agency (ADA) and the Ministry of Education, Austria

Ministry of Foreign Affairs, Belgium

Ministry of European and Foreign Affairs, France

Engagement Global, Germany

Irish Aid, Department of Foreign Affairs, Ireland

Ministry of Foreign Affairs, Luxembourg

Ministry for Education and Employment, Malta

Ministry of Foreign Affairs and Camões – Institute for Co-operation and Language, Portugal

Slovak Agency for International Development Cooperation, Slovakia

© GENE 2018

ISBN: 978-1-911607-11-3

GENE – Global Education Network Europe is the network of Ministries, Agencies and other bodies with national responsibility for Global Education in Europe. GENE supports networking, peer learning, policy research, national strategy development and quality enhancement in the field of Global Education in European countries. GENE facilitates the European Global Education Peer Review Process, as part of its work of increasing and improving Global Education. GENE works towards the day when all people in Europe – in solidarity with people globally – will have access to quality Global Education.

Kıbrıs'ta Küresel Eğitim

Akran Değerlendirme Özeti

İçindekiler

Yönetici Özeti

Ana Gözlemler ve Öneriler

Teşekkür

Kıbrıs Akran Değerlendirme raporunun tamamı (İngilizce nüsha), GENE (Avrupa Küresel Eğitim Ağı) ve Avrupa Akran Değerlendirme Süreci hakkında daha fazla bilgi edinmek için lütfen www.gene.eu sayfasını ziyaret ediniz.

Yönetici Özeti

Kıbrıs'ta Küresel Eğitim¹ üzerine yazılmış olan elinizdeki Ulusal Akran Değerlendirme Rapor Özeti, Avrupa Küresel Eğitim Akran Değerlendirme sürecinin bir parçasıdır ve GENE (Avrupa Küresel Eğitim Ağı) tarafından sürdürülmektedir. 2002 yılından itibaren devam eden süreçte Avrupa ülkelerindeki bakanlıklar, temsilcilikler, sivil toplum kuruluşları, akademisyenler ve eğitimciler ile birlikte çalışılmıştır. Sürecin temel bir amacı vardır: Avrupa'da Küresel Eğitimi geliştirmek ve niteliğini artırmak. Avrupa Akran Değerlendirmesi süreci politika çerçevelerini güçlendirmeyi, politika öğrenmeyi paylaşmayı, iyi uygulamaları öne çıkarmayı ve Küresel Eğitimi ulusal düzeyde geliştirmeye yarayan gözlem ve tavsiyelerde bulunmayı amaçlamaktadır. Bu süreçte, ulusal düzeyde iyi politika ve uygulama örnekleri, Avrupa'daki muadilleriyle paylaşılmıştır.

Akran Değerlendirme süreci, Küresel Eğitim konusunda ulusal düzeyde politika belirleyiciler ve paydaşlar ile birlikte çalışmaktadır. Kıbrıs için Akran Değerlendirmesi, Kıbrıs Eğitim ve Kültür Bakanlığı (EKB) AB ve Uluslararası İlişkiler Ofisi ile işbirliği içerisinde geliştirilmiştir. Değerlendirme, Eğitim ve Kültür Bakanlığı, Dışişleri Bakanlığı (DİB), ilgili kurum ve sivil toplum kuruluşları (STK) temsilcilerinin oluşturduğu bir Referans Grubunu da içermektedir. Kıbrıs Akran Değerlendirmesi için görev tanımıyla birlikte rapordaki bulgular da ilgili Referans Grubu ile diyalog içinde geliştirilmiştir.

Kıbrıs Akran Değerlendirmesinin amaçları şunları içermektedir:

- Küresel Eğitim konusunda mevcut ulusal duruma ışık tutmak
- GENE bakanlıkları, kurumları ve diğer ülkelerde yer alan KE toplulukları ile paylaşmak üzere iyi örnekleri belirlemek
- Uluslararası karşılaştırmalı bir bakış açısı ve uzman görüşü sunmak
- Olası gelişim alanlarına yönelik tavsiyelerde bulunmak
- Kıbrıs'taki Küresel Eğitim fırsatlarını ulusal koşullar çerçevesinde en üst düzeye çıkarmak

Akran Değerlendirmesi süreci 2017 yılı Şubat ayında gerçekleşen GENE Sekreteriyasının Lefkoşa ziyaretini de içermektedir. Bu ziyareti takiben yapılan ikincil bir araştırma yanında GENE araştırmacıları birçok paydaş ile bir dizi görüşme gerçekleştirdi. Gerçekleştirilen bilgi toplama buluşmaları temelinde hazırlanan bilgilendirme belgesi, GENE Sekreteriyası tarafından 2017 yılı Haziran ayında gerçekleşen ana ziyaret öncesi hazırlık için Uluslararası Akran Değerlendirme Ekibini bilgilendirmek üzere kullanılmıştır.

---

1 Akran Değerlendirmelerinde GENE, şemsiye bir kavram olarak, Küresel Eğitim kavramının Maastricht Beyannamesi'nden alınan tanımını kullanır:

Küresel Eğitim, insanların gözünü ve zihnini dünyanın gerçeklerine açar, herkes için daha fazla adalet, eşitlik ve insan hakları sağlayan bir dünya talebi için farkındalık yaratır. Küresel Eğitim, Vatandaşlık Eğitimi'nin küresel boyutları olan; Kalkınma Eğitimi, İnsan Hakları Eğitimi, Sürdürülebilirlik Eğitimi, Çatışmaların Önlenmesi ve Barış Eğitimi ile Kültürlerarası Eğitimi kapsar.

GENE ulusal terminoloji çeşitliliğini ve böylesi bir kavramın farklı dillere tercümesine ilişkin karşılaşılan dilsel zorlukları takdirle karşılamaktadır. Rapor, terminoloji konusunu aşağıda yer alan Temel Kavramlar bölümünde ele almaktadır.

Uluslararası Akran Değerlendirme Ekibi üç gün süren ziyaret boyunca Küresel Eğitimle ilgili paydaşların geniş katılımıyla toplantılar gerçekleştirdi ve bu ziyaretler sonucunda Kıbrıs'taki durum hakkında birçok yeni bilgi edinildi. Ziyaretin son gününde Referans Grubuna sunulan Gözlem ve Öneriler taslağına geri dönütler de eklenerek bu rapora dahil edildi. Ziyaretin ardından, GENE Sekreteryası, ulusal paydaşların ve uluslararası ekibin geri bildirimlerini de dikkate alarak, Kıbrıs'ta Küresel Eğitim Ulusal Raporunu hazırlamıştır.

Kıbrıs'taki Küresel Eğitim Akran Değerlendirme Raporu, GENE Akran Değerlendirme sürecine dair bilgi verip ardından da Kıbrıs'taki süreci ana hatlarıyla özetlemektedir. Sonraki bölüm ise hükümet ve sivil toplum tarafındaki önemli paydaşların incelenmesi ve adadaki Küresel Eğitimin kapsamıyla ilgilidir. Rapor, daha sonra Küresel Eğitimin örgün eğitim sistemine nasıl dahil edildiği ve Küresel Eğitimin farklı boyutlarının (Vatandaşlık Eğitimi, Çevre Eğitimi ve Sürdürülebilirlik Eğitimi, Irkçılık Karşıtı Eğitim, Kültürlerarası Eğitim, Barış Eğitimi ve Şiddet Karşıtı Eğitim) eğitim sistemi içerisinde nasıl ele alındığıyla ilgili genel bilgi vermektedir. Raporun devamında, sivil toplum ve gençlerin rolü ile bazı ilham verici iki toplumlu girişimler incelenmektedir.

Son bölüm, Uluslararası Akran Değerlendirme Ekibinin Gözlem ve Tavsiyelerinden oluşmaktadır. Bu bölüm Küresel Eğitimi geliştirmek ve niteliğini artırmaya yönelik adımlar atabilmeleri adına Kıbrıs'taki paydaşlara yönelik yazılmıştır. Öneriler, Küresel Eğitimin ulusal çapta koordinasyonu ve bu bağlamda farklı bakanlıkların görev ve sorumluluklarını geliştirmek de dahil olmak üzere bir dizi tedbir üzerinde yoğunlaşmaktadır. Kıbrıs'ta Küresel Eğitime, Resmi Kalkınma Yardımı (ODA) harcamalarının ayrılmasına özellikle vurgu yapılmaktadır. Tavsiyeler, daha geniş kavramsal açıklık ve güçlendirilmiş genç katılımı çağrısı da yapmaktadır. Ayrıca, KE'nin örgün eğitim sistemi içerisindeki mevcut temaları ile KE ilkeleri temel alınarak; müfredatlar, öğretmen ve okul yöneticilerinin mesleki gelişimi, İlköğretim ve Ortaöğretim Dairelerinin çalışmaları yoluyla nasıl güçlendirilebileceği konusunda öneriler yapılmaktadır. Tüm tavsiye ve gözlemler raporun son bölümünde detaylandırılmıştır.

Elinizdeki özet, Kıbrıs'ta Küresel Eğitim Ulusal Raporunun Yönetici Özeti, Gözlem ve Öneriler ile Teşekkür bölümünü içermektedir. Raporun tamamını GENE Sekreteryasından edinebilir ve www.gene.eu web sayfası üzerinden indirebilirsiniz.

Akran Değerlendirme raporu devam eden bir sürecin sadece bir adımıdır; raporun sunulmasıyla birlikte ulusal ve uluslararası düzeyde uygulanacak takip süreçlerinin Kıbrıs'taki Küresel Eğitimin süregelen büyüme ve gelişmesine katkıda bulunması ve diğer Avrupa ülkelerinde politika geliştirme konusunda örnek teşkil etmesi amaçlanmaktadır.

Ana Gözlemler ve Öneriler

Gözlemler

1. Akran Değerlendirmesi Kıbrıs'ta Küresel Eğitime yönelik var olan siyasi ve kurumsal desteğin farkındadır. Meclis Eğitim ve Kültür Komitesi'nin ve diğer milletvekillerinin Akran Değerlendirme sürecine gösterdiği ilgiyi de memnuniyetle karşılamaktadır.
2. Akran Değerlendirmesi Kıbrıs'taki karmaşık tarihi, siyasi, ekonomik ve kültürel durum yanında küçük bir ada devleti olması hasebiyle Küresel Eğitimin geliştirilmesi ve artırılmasına yönelik kendine özgü fırsatları ve zorlukları olduğunu kabul eder.
3. Değerlendirme, Eğitim ve Kültür Bakanlığı yönetiminde, Dış İşleri Bakanlığı ve STK'ların katılımıyla oluşan Bölümlerarası Küresel Eğitim Komitesinin olağanüstü çalışmasını ve önemli potansiyelini içtenlikle kabul etmektedir. İlgili komite Kıbrıs'ta Küresel Eğitim alanında işbirliği ve koordinasyonun daha da ilerletilmesi yolunda iyi bir işarettir.
4. Küresel Eğitim konusunda; Müsteşar desteğiyle, AB ve Uluslararası İlişkileri Ofisi önderliğinde, Eğitim ve Kültür Bakanlığının oldukça güçlü liderliği ve koordinatörlüğü Akran Değerlendirmesi tarafından takdire şayan bulunmaktadır. İlköğretim Dairesi, Ortaöğretim Dairesi ve Pedagoji Enstitüsü ile içerden; diğer bakanlıklar ve sivil toplum paydaşları ile dışarıdan yürütülen bu çok önemli liderlik rolü Akran Değerlendirmesinin tüm katılımcıları tarafından mevcut ilerleme ve Kıbrıs'ta Küresel Eğitimin olası gelişimi için oldukça kritik kabul edilmektedir.
5. Akran Değerlendirmesi ayrıca, Dış İşleri Bakanlığının Sürdürülebilir Kalkınma Hedefleri (SKH) ile ilgili Ulusal Gönüllü Değerlendirme konusunda yaptığı çalışmalarını takdir etmektedir. Yapılan raporlama mevcut durumu ölçmek ve bu hedeflerin gerçekleşebilmesi için fırsatları belirlemek için önemli bir temel oluşturmaktadır. Bakanlığın bu alanda ve Küresel Eğitim alanında yaptığı çalışmalar, mali kaynak ve insan gücünün çok sınırlı olmasına rağmen ortaya konan güçlü ve profesyonel sorumluluk sayesinde başarıya ulaşmıştır.
6. Küresel Eğitim alanında az sayıda STK'nın kararlılıkla yürüttüğü örnek niteliğindeki çalışmalar Akran Değerlendirmesi tarafından takdirle karşılanmaktadır. İlgili STK'lar Kıbrıs'ta Küresel Eğitimin yaygınlaşması ve geliştirilmesi için özveriyle çalışmaktadırlar. Yürüttükleri çalışmalar için hükümetten herhangi bir mali yardım almamaktadırlar. Avrupa'ya göre karşılaştırmalı bir bakış açısıyla, Küresel Eğitim alanında çalışan STK'ların kalkınma işbirliği fonundan ödenek alması standart bir uygulamadır. Kıbrıs'taki STK'ların, ulusal mali kaynak olmaksızın, ilgili bakanlıklar ve kurumlar ile işbirliği içerisinde çalışabilme becerisi geliştirmeleri ve hatta uluslararası fonlardan mali kaynak bulabilmeleri oldukça etkileyicidir.

7. Akran Değerlendirmesi Kıbrıs'ta Küresel Eğitim kavramlarının anlaşılmasıyla ilgili bir takım zorluklar olduğunu belirtmektedir. Ayrıca, resmi söylem ile Küresel Eğitimin farklı başlık veya boyutları arasında bir dereceye kadar uyumsuzluk olduğunu gözlemlemektedir. Akran Değerlendirme ekibi bu alandaki görüş farklılıklarına Avrupalı bir bakış açısıyla yaklaşarak, Kıbrıs'ta Küresel Eğitimin farklı başlıkları altında yapılan çalışmaların tümünü tasvip etmekte ve Gelişim Eğitimi, İnsan Hakları Eğitimi, Sürdürülebilir Gelişim Eğitimi, Barış ve Çatışma Önleme Eğitimi ile Kültürlerarası Eğitim gibi konularda yapılan çalışmaların farklı şekillerde tanımlanmalarını kabul etmektedir.
8. Akran Değerlendirmesi mevcut siyasi, ekonomik, kültürel ve tarihsel bağlantının Kıbrıs'ta Küresel Eğitimin gelişmesi ve yaygınlaşması adına fırsatlar yarattığının bilincindedir. Bu fırsatlar özellikle de devam eden müzakere süreci, göçmen ve mültecilere karşı verilen tepkiler, yabancı düşmanlığı ve ırkçılığa karşı yürütülen mücadelelerle bağlantılıdır. Irkçılık karşıtı Eğitim, Kültürlerarası Eğitim ve Barış Kültürü Eğitimi gibi bir takım Küresel Eğitim başlıkları Kıbrıs'ta sivil toplum alanında güçlü bir mevcudiyet ve geleneğe sahiptir. Ayrıca, İnsan Hakları Eğitiminin yaygınlaştırılması ve geliştirilmesi ile ilgili de ciddi bir siyasi destek vardır. Kıbrıs'ta var olan güçlü gelenek ile günümüz gerçekliklerinin kesişimi, Küresel Eğitimin bahsedilen boyutlarının gelişmesi için eşsiz bir potansiyel sunmaktadır. Kıbrıs Başkanlığındaki Avrupa Konseyi Bakanlar Komitesi'nin düzenlediği Bakanlar Konferansının sonuçları da Kıbrıs'ın Akdeniz bölgesinde bu alanda öncü bir rol oynayabileceğini göstermektedir.
9. Kıbrıs'ta güçlü bir Sürdürülebilir Gelişim Eğitimi (SGE) stratejisi vardır. Akran Değerlendirmesi bunun önemini farkındadır, özellikle de okulöncesi ve ilkökul düzeyinde elde edilen uyumu takdir etmektedir. Akran Değerlendirmesi ayrıca, sahip olunan bu güçlü temellerin uluslararası alanda iyi bir örnek olduğunu ve diğer ülkelerin SGE konusundaki çalışmalarına ilham veren Kıbrıs'ın bu alanda bölgesel siyasi bir önderlik gösterdiğinin altını çizmektedir.
10. Küresel Eğitimin örgün eğitim sistemi içerisine daha fazla dahil edilmesine yardımcı olacak temeller atılmıştır. Akran Değerlendirmesi, tüm seviyelerde gerçekleşmiş müfredat reformunun, gerek disiplinler arası yaklaşım gerekse dersler vasıtasıyla Küresel Eğitimin yaygınlaşması ve geliştirilmesine yönelik önemli fırsatlar yarattığını kabul etmektedir. Aynı durum ilk ve orta öğretimde Denetleme Kurulunun çalışmaları, öğretmenlere yönelik düzenlenen hizmet içi eğitimler ile şiddet ve ırkçılık karşıtı okul inisiyatifleri için de geçerlidir.
11. Bununla birlikte, Küresel Eğitimin örgün eğitim sistemi içerisine dahil edilmesine yönelik çabalara engel oluşturabilecek bir takım faktörler de vardır. Kavram kargaşası ve/veya kavramlar üzerinde uzlaşmazlık, KE'nin derinlemesine değil yüzeysel bir şekilde düşünülmesi, KE'nin farklı başlıklarına bütünsel bir şekilde odaklanmak yerine bunlar arasında bir rekabet ortamı yaratılması, değerlendirme ve izleme konusundaki kargaşa, daha fazla araştırma ve ver toplama gerekliliği ve maddi kaynak eksikliği bunlardan bazılarıdır.

12. Akran Değerlendirmesi, Kıbrıs Gençlik Kurulu ile Kıbrıs Gençlik Konseyinin Kıbrıs'ta Küresel Eğitimle ilgili yaptıkları çalışmaları takdir etmekte, mevcut ve potansiyel rollerinin altını çizmektedir.
13. Arkan Değerlendirmesi, Kıbrıs'ta yaşayan tüm insanlar arasında barış kültürü ve hoşgörü koşullarını yaratma adına bölünmüş toplumlar arasında yapılan çok önemli çalışmalara ayrıca vurgu yapmakta ve takdir etmektedir. Akran Değerlendirmesi, Eğitim Teknik Komitesi'nin çalışmaları gibi düşünülmüş ve yaratıcı adımlar vasıtasıyla istikrarlı, kademeli ve pozitif değişim getirmeye yönelik devam eden girişimleri saygıyla selamlamaktadır.
14. Kıbrıs'ta Küresel Eğitim alanında bir takım akademik araştırmalar mevcuttur. Akran Değerlendirmesi KE'nin farklı başlıklarında faal akademisyenler ve araştırmacılar olduğunu, ancak düzenli olarak bir araya gelip ortak noktalar arasındaki bağlantılar ve işbirliğinin yaratacağı fırsatları incelemediklerini gözlemlemektedir. Bunu gerçekleştirmek adına Avrupa Küresel Eğitim Ağı (ANGEL) ile bağlantılı araştırmacılarla Kıbrıs'taki akademisyenler arasında bir bağ oluşturmak bir seçenek olabilir.

Öneriler

1. Küresel Eğitim, Kıbrıslıların önümüzdeki yıllarda karşı karşıya kalacağı en ciddi sorunlara eğitimsel olarak sunulabilecek çözümlerin merkezinde yer alma potansiyeline sahiptir. Siyasi diyalog, kalıcı barış ve refah umudu, ülkenin Avrupa ve Akdeniz'deki rolü: daha geniş bir bakış açısıyla Kıbrıs'ın küreselleşen dünyada öğrenme ve liderlik yapma potansiyeli. Bu meseleler hem kamuoyu tartışmalarının merkezinde hem de Küresel Eğitimin temelinde yer almaktadır. Dolayısıyla, Akran Değerlendirmesi Kıbrıs'ın da -bazı Avrupa ülkeleri gibi- Küresel Eğitim temalarını eğitimin merkezine yerleştirmenin yanında Küresel Eğitime gelişim ve dış politika söylemlerinde öncelik vermeyi göz önünde bulundurmasını tavsiye etmektedir. Bunun gerçekleşebilmesi için Küresel Eğitimin siyasi gündemde ve kamuoyu bilincinde daha yüksek bir yere gelmesi gerekmektedir. Bu bağlamda Akran Değerlendirmesi, bir takım milletvekilleri arasında var olan siyasi desteğin, Eğitim İşleri ve Kültür Komitesi ile Avrupa ve Dış İşler Komitesinin ortak bilgilendirileceği bir toplantı vasıtasıyla daha ileriye götürülebileceği önerisini yapmaktadır.
2. Eğitim ve Kültür Bakanlığının Kıbrıs'ta KE'nin geliştirilmesinde oynadığı önemli siyasi ve düşünsel rolü yanında KE'nin eğitim sistemi içerisine dahil edilmesi (müfredat, öğretmenlere yönelik hizmet içi eğitim, okul yöneticilerine yönelik bilgilendirme, Denetleme Kurulu'nun ilk ve ortaokullardaki çalışmaları) yönündeki kararlılığını göz önünde bulunduran Akran Değerlendirmesi; Eğitim Bakanlığı içerisinde yer alan AB ve Uluslararası İşler Ofisi'nin Küresel Eğitimin başlık ve temalarını ilk ve orta öğretim içerisine dahil etmedeki bu lider rolünü daha da ileriye taşıyarak devam etmesini tavsiye etmektedir.
3. Bölümlerarası Küresel Eğitim Komitesinin mevcut mükemmel işbirliğinden yola çıkarak, bu komitenin Kıbrıs'ta Küresel Eğitimin farklı alanlarını ve diğer önemli aktörleri de dahil edilebileceği daha ileri bir erişime ve kapsama ulaşması için bir takım fırsatlar olabilir. Akran Değerlendirmesi, bunun ilk adımı olarak Komitenin üniversiteler/akademi, Kıbrıs Gençlik Konseyi ile Kıbrıs Gençlik Kurulu gibi paydaşların temsili katılımı ve Pedagoji Enstitüsünden daha geniş bir katılımı göz önünde bulundurmasını önermektedir.
4. Akran Değerlendirmesi, Dış İşleri Bakanlığının, özellikle KE Bölümlerarası Komitesine katkılarıyla, Küresel Eğitim konusunda aldığı önemli sorumluluğun farkındadır. Akran Değerlendirmesi genelde gelişim işbirliği, özeldde Küresel Eğitim alanında var olan ciddi siyasi, ekonomik ve insan kaynağı sıkıntılarına rağmen bu sorumluluğun alındığının da farkındadır. Akran Değerlendirmesi, Dış İşleri Bakanlığına Küresel Eğitim için güçlü ve açıkça belirtilmiş kurumsal bir sorumluluk alma yönünde hareket etmeyi değerlendirmesini önermektedir.
5. Akran Değerlendirmesi, Dış İşleri Bakanlığını Küresel Eğitim konusunda politika geliştirmeye ve bununla ilgili olarak denizaşırı ülkelere kalkınma yardımı (ODA) harcamalarına davet etmektedir. Uluslararası deneyim göstermektedir ki küçük ancak gelişim gösteren ODA programlarının güçlü kamuoyu desteği alabilmesi ve küresel gelişim konularında ciddi katılım gösterebilmesinin tek yolu bu gibi finansmanlardır. Akran Değerlendirmesi, Dış İşleri Bakanlığını gelişim konusunda destek ve kamuoyu

katılımını artıracak adımlar atmaya özellikle davet etmektedir. Bu iki konu Kıbrıs'ın ODA'ya yönelik uluslararası yükümlülüklerini –buna AB'nin GSMH'nin 0.33%'ünü ODA'ya tahsis etme hedefi de dahildir- yerine getirmesi açısından kilit öneme sahiptir. GENE deneyimi ulusal seviyede Küresel Eğitimin artırılması ve geliştirilmesi yönünde en iyi sonuçların Dış İşleri Bakanlığı ile Eğitim ve Kültür Bakanlığının bu alandaki önceliklerinin birbirlerini tamamlayıcı olduğu zaman gerçekleştiğini göstermektedir. GENE, Dış İşleri Bakanlığını da tıpkı Eğitim ve Kültür Bakanlığı gibi kurumsal bir sorumluluk geliştirmeye davet etmektedir.

6. Akran Değerlendirmesi 7 numaralı gözlemden yola çıkarak, Kıbrıs'ta Küresel Eğitimin kavramsal temeli üzerine daha derin düşünce geliştirilmesi ve daha fazla kavramsal netliğe gereksinim olduğunun altını çizmektedir. Kullanılan kavramlar üzerinde daha fazla fikir birliğine de ayrıca ihtiyaç vardır. Bunun yanı sıra, önemli aktörlerin dışarıda kalmasını önlemek adına daha esnek bir yaklaşıma da gerek duyulmaktadır. Akran Değerlendirmesi, EKB'nin alandaki önemli paydaşlarla birlikte çalışarak bu alanda daha derin bir düşünce geliştirmesini, terminolojiyle ilgili ortak bir anlayışa –belki de ulusal bir deklarasyonla- ulaşmasını tavsiye etmektedir.
7. Akran Değerlendirmesi, Küresel Eğitim alanında Pedagoji Enstitüsünün yaptığı çalışmaların farkındadır ve Öğretmenlerin Mesleki Öğrenim Politikasının yanında devam etmekte olan müfredat reformu (Müfredat Çağdaştırma Komitesi Başkanı olan Direktörün çalışmalarını da içeren) ve kurumun önemli eğitim işlevi vasıtasıyla tüm eğitim sistemi içerisine dahil edilmesini önermektedir.
8. Küresel Eğitimin farklı başlıklarının örgün eğitimde okulöncesi ve ilkokul düzeyinde müfredata, ortaokul düzeyinde bir takım derslerin eğitim programlarına (kıyasla daha düşük seviyede olsa da), disiplinler arası etkinliklere ve tüm okul etkinliklerine dahil edilmesine yönelik olağanüstü bir çalışmanın olduğu açıktır. Aynı zamanda, siyasilere yapılan uzun görüşmeler bize göstermektedir ki KE başlıklarının müfredattaki sınırlı alanda birbirlerinden bağımsız bir şekilde veya birbirleriyle rekabet edecek şekilde yer almaması için bu alandaki çabaların daha fazla ortaklaşması gerekmektedir. Akran Değerlendirmesi, KE'nin farklı alanlarında çalışan kişilerin bir araya getirilerek mevcut çabaların geliştirilmesi ve güçlendirilmesini tavsiye etmektedir.
9. Akran Değerlendirmesi müfredat düzeyinde sağlanan başarının, öğretim programlarına ve sınıf içi etkinliklere aynı şekilde yansımadığını açıkça gözlemlemektedir. KE'nin ilk önce sınıf içi etkinliklere ve sonrasında ise öğrenme süreçlerine ne derece dahil olduğunu değerlendirmek gereklidir. (Bu gibi bir değerlendirme elbette mevcut sistemde yapılmakta olan değişikliklere bağlıdır.) Akran Değerlendirmesi, mevcut verilerin gözden geçirilmesinin yanında KE'nin örgün eğitim sistemi içerisine ne kadar dahil olduğunun tespiti için tüm seviyelerde sistematik bir haritalandırma yapılmasını önermektedir. Bunun yapılması SKH ile ilgili raporlamaya, özellikle de 4.7 numaralı hedefe, yönelik ulusal çabaya da katkı yapacaktır.
10. Akran Değerlendirmesi 2018 yılında OECD PISA araştırmalarında küresel yeterliliklere yer verilmesinin Kıbrıs eğitim sistemi içerisinde KE'nin daha fazla güçlendirilmesi için bir fırsat yaratacağını belirtmektedir.

11. Akran Değerlendirmesi EKB'yi, özellikle Pedagoji Enstitüsü ile İlköğretim ve Ortaöğretim Dairelerini, Küresel Eğitimin farklı başlıklarının okul düzeyinde öğretmenler tarafından nasıl uygulandığını değerlendirmek için gerekli kriterleri belirlemek veya geliştirmek adına alandaki uzmanların yanı sıra okullarla doğrudan çalışmaya devam etmesi için cesaretlendirmektedir.
12. Eğitim ve Kültür Bakanı tarafından belirlenen yıllık hedefler, okullarda Küresel Eğitim üzerine tematik bir odak oluşturma adına önemli bir fırsat oluşturmaktadır. Akran Değerlendirmesi, EKB'nin ayrıca küresel bilince sahip okullara yönelik bir yıllık ödül vermeyi de göz önünde bulundurmasını önermektedir. Bu ödül hem müfredat içi ve disiplinler arası bütünlüğün önemini vurgulayacak hem de KE hedeflerine yönelik bir okul kültürü oluşturulmasını teşvik edecektir.
13. Akran Değerlendirmesi, özellikle ortaokul düzeyinde, öğretmenler ve okullara öğretimde küresel boyutun nasıl dahil edilebileceğine yönelik konu bazlı veya disiplinler arası bir takım uygulama yaklaşımları ve metodolojik rehberlik sunulmasını tavsiye etmektedir.
14. Akran Değerlendirmesi, KE dersinin öğretmen yetiştirme programlarının zorunlu bir parçası olmasını önermektedir.
15. Akran Değerlendirmesi, üniversite düzeyinde KE konularının yükseköğretim derslerine daha fazla dahil edilmesine ve sektör genelinde daha fazla koordinasyona yönelik bir takım fırsatlar gözlemlemektedir. Akran Değerlendirmesi lisans, yüksek lisans ve/veya doktora seviyesinde pilot uygulama olarak bir KE dersi oluşturulmasını tavsiye etmektedir. Üniversiteler arasında ortak çalışmaya dayalı bir dizi KE dersi oluşturmak da mümkün olabilir. Akran Değerlendirmesi ayrıca KE araştırmalarının ve KE'nin farklı başlıklarında çalışan akademisyenlerin bir araya gelerek ortak noktalar ve işbirliği imkânları üzerine çalışmalarının desteklenmesini önermektedir.
16. Kısa süre önce başlatılan Ulusal Gençlik Stratejisi'nin farklı başlık, hedef ve öncelikleri arasında Küresel Eğitim unsurları bulunmaktadır. Akran Değerlendirmesi, Küresel Eğitim konusunda çalışan örgütlerle genç aktörler arasında işbirliği fırsatlarını en üst düzeye çıkarmak için Ulusal Gençlik Eylem Planı'ndaki KE hükümlerinin ayrıntılı bir şekilde gözden geçirilmesini önermektedir. Ayrıca, genç kesimin Küresel Eğitim Bölümlerarası Komitesi'ne dahil edilmesini tavsiye etmektedir. Akran Değerlendirmesi, gençlik politikaları ve finansman konularında küresel boyutun nasıl güçlendirilebileceğinin araştırılması için Kıbrıs Gençlik Kurulu ile Kıbrıs Gençlik Konseyi arasında daha yakın bağ kurulmasını da önermektedir.
17. Akran Değerlendirmesi, Küresel Eğitim konusunda yaygın eğitimin rolünün ve bir kısım yerel yönetimler tarafından genç insanlara verilen desteğin farkındadır. Akran Değerlendirmesi, belediyeler ile sivil toplum kuruluşları arasında bir takım işbirliği örnekleri gözlemlemiştir. Yerel yönetimlerle bu alanda ortaklık yapılıma olasılığı göz önünde bulundurulmalıdır. Akran Değerlendirmesi, yerel yönetimler ile Küresel Eğitim alanında yer etmiş aktörler arasında daha fazla diyalog önerisi yapmaktadır.

Teşekkür

Kıbrıs'ta Küresel Eğitim (KE) Akran Değerlendirme Raporu, alan uzmanlıklarını ve değerli zamanlarını cömertçe paylaşan çeşitli kişi, kurum ve örgütlerin katkılarıyla gerçekleşmiştir. Editörler olarak GENE adına katkı koyan herkese teşekkürlerimizi sunarız.

Öncelikle, Akran Değerlendirme Sürecindeki Uluslararası Ekibe teşekkür ediyoruz. Bu ekipte Eğitim, Gençlik ve Spor Bakanlığında Dr. Michala Bernkopfová (Çek Cumhuriyeti) ve İrlanda Yardım Heyeti/Dış İşleri Bakanlığında Sn. Vanessa Sheridan (İrlanda) yer almaktadır. Başkanlığını GENE Başkanı Sn. Liam Wegimont'un yaptığı, Sn. Jo McAuley ve Sn. Dirk Bocken'den oluşan Akran Değerlendirme Sekreteryası ise GENE tarafından oluşturulmuştur. Akran Değerlendirmesi boyunca Ulusal Araştırmacı görevi yapan ve GENE'nin sivil toplum kuruluşları ve akademisyenlerle toplantılarını düzenlemesinde yardımcı olan Dr. Marios Antoniou'ya özellikle teşekkür ederiz. Ayrıca, bu özeti Türkçe'ye çevrilmesinde yardımcı olan Süleyman Gelener'e de teşekkür borçluyuz.

Eğitim ve Kültür Bakanlığı (EKB) bünyesinde yer alan AB ve Uluslararası İşler Ofisine, özellikle de Dr. Niki Papadopoulou-Papa ve Sn. Erika Demetriou'ya teşekkürlerimizi sunarız. Ayrıca, süreç boyunca katkılarını esirgemeyen Referans Grubuna da teşekkür ederiz. İlgili grup aşağıdaki temsilcilerden oluşuyordu:

Dr. Niki Papadopoulou-Papa, AB ve Uluslararası İşler Ofisi Başkanı, EKB
Sn. Yiorgos Koutsides (PhD), Ticaret, Tasarım ve Teknoloji Orta Öğretim Müfettişi, EKB
Sn. Eva Neofytou, Ev Ekonomisi Orta Öğretim Müfettişi, EKB
Dr. Maria Papacosta, İlköğretim Müfettişi ve Sağlık Eğitiminden sorumlu, EKB
Dr. Aravella Zachariou, Koordinatör, Pedagoji Enstitüsü Çevre Eğitimi Birimi, EKB
Sn. Erika Demetriou, Memur, AB ve Uluslararası İşler Ofisi, EKB
Sn. Christiana Tzika, Başkan Yardımcısı, Kalkınma İşbirliği ve İnsani Yardım Dairesi, Siyasi İşler Bölümü, Dış İşleri Bakanlığı
Sn. Sophia Arnaouti, Küresel Eğitim Yöneticisi, Future Worlds Center & Ulusal Koordinatör, Küresel Eğitim Haftası Ağı, Avrupa Konseyi Kuzey-Güney Merkezi
Sn. Marilena Kyriakou, Proje Yöneticisi, NGO Support Centre
Sn. Michail Theocharis, Araştırmacı ve Proje Yöneticisi, Cardet
Sn. Kerstin Wittig Ferguson, Küresel Eğitim Birimi Başkanı, Future Worlds Center

Akran Değerlendirmesi Ekibi, Kıbrıs'ta Küresel Eğitimin birçok yönüyle ilgili bilgi ve düşüncelerini paylaşan birçok önemli kişi ve kurumla bir araya geldi. Bunların arasında üniversiteler, yerel yönetimler, STK'lar, gençlik kuruluşları, iki toplumlu barış inisiyatifleri

ve eğitim alanından geniş bir yelpazedeki temsilciler vardı. Tüm paydaşlar zaman ve yardımlarını esirgemeyerek, Kıbrıs'ta Küresel Eğitimin zengin tarihçesi ve mevcut durumu hakkında açık yüreklilikle ve samimiyetle konuştular. 2017 yılı Haziran ayında uluslararası Akran Değerlendirme Ziyareti sırasında gerçekleşen toplantıların tam listesine, bu raporun sonundaki ekler arasından ulaşılabilir.

Avrupa Küresel Eğitim Akran Değerlendirme Süreci, GENE katılımcısı Bakanlıklar ve Kurumların desteklediği "sepet fonlama" mekanizması ile finanse edilmektedir. GENE, Akran Değerlendirmesi sürecini ve diğer GENE süreçleriyle programlarını finanse edenlere ve bu fonları devam ettirenlere teşekkür etmektedir. Avusturya Kalkınma Ajansı (ADA) ve Avusturya Eğitim Bakanlığına; Belçika Dışişleri Bakanlığına; Fransa Dışişleri Bakanlığına; Alman Engagement Global'a; İrlanda Dışişleri Bakanlığı'ndaki İrlanda Yardım Heyetine; Lüksemburg Dışişleri Bakanlığına; Sürdürülebilir Kalkınma Eğitimi Ulusal Komitesi vasıtasıyla Hollanda Dışişleri Bakanlığına (NCDO) ve Portekiz Camões Enstitüsüne, diğer bakanlıklara, kurumlara ve GENE'de yer alan koordinatör kuruluşların desteğine teşekkür ederiz. GENE, ayrıca, Avrupa Komisyonuna da önemli desteği için teşekkür eder.

Jo McAuley
Akran Değerlendirme ve Araştırma Başkanı

Liam Wegimont
Başkan

Editörler

The European Global Education Peer Review Process

The European Global Education Peer Review Process is facilitated by GENE. It grew out of the Maastricht Declaration on Global Education (2002). The process serves to highlight good practice and offer a critical review of Global Education policy and provision in each country. For more details, please visit www.gene.eu/peer-review

The Peer Review of Cyprus Policy Summary

The purpose of GENE Policy Summaries is to provide an overview of the key learning and outcomes of the work taking place among GENE participating ministries and agencies and in the wider Global Education community. This Policy Summary contains the primary findings from the Peer Review of Cyprus that took place during 2017, including observations and recommendations for the future of Global Education in Cyprus. The full report is available from the GENE Secretariat and online.

Global Education Network Europe (GENE) is the network of ministries, agencies and institutions with national responsibility for Global Education. GENE supports networking, peer learning, policy research, national strategy development and quality enhancement in the field of Global Education. GENE works to increase and improve Global Education towards the day when all people in Europe - in solidarity with people globally - will have access to quality Global Education.

For more information, please visit www.gene.eu

